

EQK

NOTES FOR A
TALK BY JOHN CLAYTON

PCCA meeting June 2, 2007

European Continental Kitchen and Serving Measures June 2, 2007

“The newly introduced system of measures in France is a matter of utmost importance not only for the new republic but for urban communities, for art, science, and trade generally.”

“Journal for Factories, Manufactories, etc.” Berlin, February, 1798

Quoted in Dieter Nadolski, Old Household Pewterware, New York, 1987.

Netherlands City Marks from 1820

1. 's-Hertogenbosch	8. Dordrecht	15. Leeuwarden
2. Breda	9. Amsterdam	16. Zwolle
3. Arnhem	10. Alkmaar	17. Groningen
4. Nijmegen	11. Hoorn	18. Assen
5. 's-Gravenhage	12. Middelburg	19. Maastricht
6. Rotterdam	13. Zierikzee	
7. Leiden	14. Utrecht	

GOEDKEURINGSMERKEN VAN 1820 T/M 1879.									
1820	A	1832	N	1844	Z	1856	M	1868	3
1821	B	1833	O	1845	a	1857	n	1869	A
1822	C	1834	P	1846	b	1858	o	1870	B
1823	D	1835	Q	1847	c	1859	p	1871	C
1824	E	1836	R	1848	d	1860	q	1872	D
1825	F	1837	S	1849	e	1861	r	1873	E
1826	G	1838	T	1850	f	1862	s	1874	G
1827	H	1839	U	1851	g	1863	t	1875	H
1828	J	1840	V	1852	h	1864	u	1876	J
1829	K	1841	W	1853	i	1865	v	1877	K
1830	L	1842	X	1854	k	1866	w	1878	L
1831	M	1843	Y	1855	l	1867	x	1879	N

GOEDKEURINGSMERKEN VAN 1880 T/M 1985.									
1880	P	1892	C	1914-'15	V	1939-'39	m	1963-'64	A
1881	Q	1893	d	1916-'17	x	1940-'41	n	1965-'66	B
1882	R	1894-'95	f	1918-'19	y	1942-'43	p		
1883	S	1896-'97	g	1920-'21	Z	1944-'46	q		
1884	T	1898-'99	h	1922-'23	a	1947-'48	r		
1885	U	1900-'01	k	1924-'25	b	1949-'50	S		
1886	V	1902-'03	n	1926-'27	C	1951-'52	t		
1887	X	1904-'05	p	1928-'29	d	1953-'54	V		
1888	Y	1906-'07	q	1930-'31	f	1955-'56	W		
1889	Z	1908-'09	r	1932-'33	g	1957-'58	X		
1890	a	1910-'11	s	1934-'35	h	1959-'60	Y		
1891	b	1912-'13	t	1936-'37	k	1961-'62	Z		

Netherlands Year Marks from 1820

Fig. 89

Belgian Verification Marks from 1802

1. Reeds in 1792 werd België bij Frankrijk ingelijfd. Daardoor vond het metrieke stelsel daar veel eerder ingang dan in het noordelijke buurland, namelijk per 23 september 1801. Jaarlijks vond een herijk plaats. De ijk- en herijkletters waren dezelfde als in Frankrijk. Tot 1806 sloeg men bij de eerste keuring eveneens het merk RF (= Republique Française) met daaronder het nummer van het departement waar de keuring plaatsvond.

1802	A	1805	D
1803	B	1806	E
1804	C		

2. Voor het jaar 1807 gold de letter F zonder enig ander merk.
3. Voor de periode 1808-1813 werd bij eerste keuring de gekroonde keizerlijke adelaar alsmede het nummer van het departement geslagen. Tot 1813 waren de volgende letters voorgeschreven:

1808	G	1811	J
1809	H	1812	K
1810	I	1813	L

4. De voorlopige Belgische regering handhaafde na het vertrek der Fransen het metrieke stelstel. Zij koos voor het jaar 1814 de letter L.
5. Tijdens de vereniging der beide Nederlanden (het 'Hollandse bewind') gebruikte men voor de reeds in omloop zijnde metrieke maten als jaarletters de hoofdletters in dezelfde volgorde als in Frankrijk te weten:

1815	N	1818	Q
1816	O	1819	R
1817	P		

6. Na de invoering van het metrieke stelsel in Nederland, waren vanaf 1820 tot aan de invoering van de metrieke inhoudsmaten in 1830, twee series letters in gebruik, namelijk voor nieuwe maten en voor sinds 1801 in omloop zijnde metrieke inhoudsmaten:

<i>nieuwe maten</i>		<i>Voor sinds 1801 in omloop zijnde metrieke maten</i>	
1820	A	1820	S
1821	B	1821	T
1822	C	1822	U
1823	D	1823	V
1824	E	1824	X
1825	F	1825	Y
1826	G	1826	Z
1827	H	1827	A
1828	J	1828	B
1829	K	1829	C

De vorm van de letters was niet voorgeschreven (zoals in Nederland), zodat alle soorten letters (hoofd-, kleine en schrijffletters) kunnen voorkomen.

7. In 1830 was de letter L geldig voor alle maten.

8. Na de scheiding in 1830 bleven de oude wetten voorlopig van kracht. Men begon echter opnieuw met de eerste letter van het alfabet:

1831	A	1841	K	1851	U
1832	B	1842	L	1852	V
1833	C	1843	M	1853	W
1834	D	1844	N	1854	X
1835	E	1845	O	1855	Y
1836	F	1846	P	1856	Z
1837	G	1847	Q		
1838	H	1848	R		
1839	I	1849	S		
1840	J	1850	T		

9. Met ingang van 1856 voerde men een tweejaarlijkse herijk periode in. Hierdoor vond in dat jaar (1856) geen herijk plaats en werd de letter Z alleen bij eerste aanbidding van een maat ter ijk, afgeslagen.
10. Vanaf 1856 tot 1920 verdeelde men de provincies in twee gebieden. In de ene helft vond de herijk plaats in de oneven en in het andere in de even jaren. De ijkletters (*fig. 89a*) werden voorafgegaan door een Koninklijke kroon en het identificatienummer van de ijker die de keuring verrichtte. Vanaf 1877 werd dit ensemble vervangen door een Koninklijke kroon en een hoofdletter, zijnde deze letter de aanduiding van het ijkkantoor (*fig. 89b*). Het verving dus het nummer van de ijker.

jaar, waarin keuring heeft plaatsgevonden	jaarletters		stempelmerken van de eerste ijk	jaar, waarin keuring heeft plaatsgevonden	jaarletters		stempelmerken van de eerste ijk	jaar, waarin keuring heeft plaatsgevonden	jaarletters		stempelmerken van de eerste ijk
	gebied I	gebied II			gebied I	gebied II			gebied I	gebied II	
1857		α	Koninklijke kroon en het identificatienummer van de ijker die de keuring heeft verricht	1877		γ	Koninklijke kroon en een hoofdletter (ter vervanging van het nummer van de ijker)	1898	β		
1858	β	γ		1878	δ	γ		1899	β	γ	
1859		γ		1879	ε	ε		1900	δ		
1860	δ	δ		1880	ζ	ζ		1901	ε	ε	
1861		ε		1881	η	η		1902	ζ	η	
1862	η	κ		1882	θ	ι		1903	θ	η	
1863		κ		1883	ι	κ		1904	θ	ι	
1864	μ	ν		1884	κ	λ		1905	κ	ι	
1865		ν		1885	λ	μ		1906	κ	λ	
1866	ο	λ		1886	μ	ε		1907	μ	λ	
1867		λ		1887	ο	ε		1908	μ	ε	
1868	π	ρ		1888	ο	π		1909	ο	ε	
1869		ρ		1889	ρ	π		1910	ο	π	
1870	σ	τ		1890	ρ	σ		1911	ο	π	
1871		τ		1891	σ	σ		1912	ρ	σ	
1872	υ	ζ		1892	τ	υ		1913	ρ	σ	
1873		ζ		1893	υ	υ		1914	σ	σ	
1874	ω	α		1894	φ	χ		1915	τ	υ	
1875		α		1895	φ	χ		1916	φ	χ	
1876	β			1896	ω	α		1917	φ	χ	
			1897	α		1918	ψ	ω			
						1919	ψ	ω			

Fig. 89a

French Verification after 1800

POINÇONS officiels des mesures décimales

1800 à 1807.

Bureau **38**

De 1807 à 1814 et durant les 100 jours, un aigle.

Sous Louis XVIII, 1814. Sauf durant les 100 jours, 1815 à 1825.

Sous Charles X (1825-1830), une fleur de lis.

Sous Louis-Philippe (1830-1848), une couronne royale.

Sous la Seconde République, 1848. et jusqu'en 1861, sous Napoléon III: la foi.

Sous le Second Empire (1861 à 1873), une couronne impériale.

Sous la troisième République, de 1873 à nos jours, on revient à la foi, avec un entourage plus allongé, afin de contenir un différent, selon les bureaux (1 pour Paris).

Une lettre-date gravée par la Monnaie de Paris indique l'année du contrôle. La date de mise en application de cette lettre ne fut pas uniforme. Il faut attendre 1810 pour qu'elle soit unifiée pour toute la France avec le I jusqu'à Z; en 1836, le Q n'étant pas utilisé. En 1827 on repart avec le A et on s'arrête à M ou N selon les séquences, le G étant ou non utilisé.

A	1802	A	1827	L	1851	J	1875
B	1803	B	1828	M	1852	K	1876
C	1804	C	1829			L	1877
D	1805	D	1830	A	1853	M	1878
E	1806	E	1831	B	1854	N	1879
F	1807	F	1832	C	1855		
G	1808	G	1833	D	1856	A	1880
H	1809	H	1834	E	1857	B	1881
I	1810	I	1835	F	1858	C	1882
J	1811	J	1836	G	1859	D	1883
K	1812	K	1837	H	1860	E	1884
L	1813	L	1838	I	1861	F	1885
M	1814	M	1839	J	1862	H	1886
N	1815			K	1863	I	1887
O	1816	A	1840	L	1864	J	1888
P	1817	B	1841	M	1865	K	1889
Q	1818	C	1842	A	1866	L	1890
R	1819	D	1843	B	1867	M	1891
S	1820	E	1844	C	1868		
T	1821	F	1845	D	1869		
U	1822	G	1846	E	1870	A	1892
V	1823	H	1847	F	1871	B	1893
X	1824	I	1848	G	1872	C	1894
Y	1825	J	1849	H	1873	D	1895
Z	1826	K	1850	I	1874	E	1896

F	1897	I	1914	M	1931	A	1946
G	1898	J	1915	N	1932	B	1947
H	1899	K	1916			C	1948
I	1900	L	1917			D	1949
J	1901	M	1918			E	1950
K	1902	N	1919	A	1933	F	1951
L	1903			B	1934	H	1952
M	1904			C	1935	I	1953
N	1905			D	1936	J	1954
		A	1920	E	1937	K	1955
A	1906	B	1921	F	1938	L	1956
B	1907	C	1922	H	1939	M	1957
C	1908	D	1923	I	1940	N	1958
D	1909	E	1924	J	1941	A	1959
E	1910	F	1925	K	1942	B	1960
F	1911	H	1926	L	1943	C	1961
G	1912	I	1927			D	1962
H	1913	J	1928	M	1944	E	1963
		K	1929	N	1945	F	1964
I	1914	L	1930				

Swiss Verification Marks

Wallis Pre-Metric

Wallis Metric

XXXV

German Verification Marks

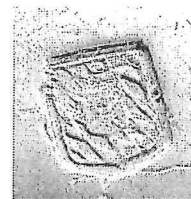
Pre-2nd Reich

Baden-Wurttemberg

(Often with city name)

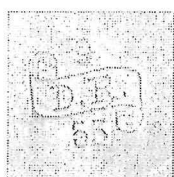
Bavaria

(Often with city symbol)

2nd Reich (1872)

Reichwide

Bavaria

